

Prodajalna na drobno

V začetku maja je bila odprta prodajalna na drobno. Prodajalna posluje v prostorih tozda TIO v Šobčevi ulici. Delovni čas je od 7. do 15. ure, razen sobote in nedelje. Ta prodajalna je skupna prodajalna Merkurja in Verige. Poslovala bo po načelih skupnega prihodka, kar pomeni, da si bosta finančni rezultat prodajalne delila Merkur in Veriga sorazmerno z vloženim delom in sredstvi.

Osnovni motiv za organiziranje prodaje na drobno je hitrejša in kvalitetnejša zadovoljitev potreb manjših kupcev, kajti postopki in organizacija prodaje v naših prodajnih službah so prilagojeni potrebam

kupcev na debelo. Kupcev na drobno je veliko, posebej za izdelke tozda TIO. V tej prodajalni bo možno dobiti vse izdelke iz našega proizvodnega programa, odpadni material ter nekatere viške materiala. Pričakuje se letni promet prodajalne ca. 30 mio din.

V času organiziranja prodajalne je bilo veliko vprašanj, če bodo člani DO Veriga imeli kakšne ugodnosti. Po zakonu morajo biti vsi kupci v enakopravnem položaju, torej bistvenih ugodnosti člani našega kolektiva ne morejo imeti. Edina ugodnost je, da so bližje prodajalni.

J. P.

Poslovni rezultati v prvem trimesečju

Ob koncu aprila so delavski sveti obravnavali poslovanje v prvem kvartalu, kasneje pa je bila organizirana obravnava na zborih. Prav je, da tudi v našem glasilu predstavimo nekaj značilnosti poslovanja v prvih mesecih leta.

Kljub slabim napovedim so doseženi rezultati na zadovoljivi ravni. Pri tem moramo upoštevati, da smo obračunali amortizacijo po novih predpisih, da veljajo od 1. 3. dalje višje obrestne mere, da se je v februarju podražil material na domačem trgu, pa tudi cene vseh ostalih vrst repromateriala niso mirovale. Zaradi porasta tečaja dinarja so tudi uvožene surovine, predvsem žica, postale drage. Z naročili smo bili v tem obdobju dobro preskrbljeni, predvsem za domači trg. Za izvoz pa naročila zastajajo in so v glavnem vsi dobavni roki postavljeni za drugi kvartal. Realizacija plana izvoza bo letos problematična, kar

bo vplivalo na uvoz, mi pa smo od uvoza repromateriala močno odvisni.

Izpolnjevanje plana proizvodnje se kaže tudi v poslovnih rezultatih. Tudi prodaja je sledila proizvodnji, saj je bil plan prodaje 100 odst. dosežen in 40 odst. več kot lani v istem obdobju. Oskrbjenost s surovinami je bila zadovoljiva, kar pa ne velja več za april.

Podatki za delovno organizacijo so naslednji:

- celotni prihodek je porastel 53 odst. v primerjavi z lanskim prvim trimesečjem;
- materialni stroški so prav tako večji za 53 odst.;
- amortizacija je večja za 75 odst.;
- dohodek je porastel 45 odst.;
- splošna in skupna poraba 49 odst.;
- čisti dohodek 35 odst.;
- ostanek čistega dohodka 78 odst.

Iz podatkov vidimo, da se je dohodek povečal le 45 odst., kljub porastu celotnega prihodka za 53 odst. Na to so vplivali višji materialni stroški, predvsem pa večja amortizacija. Letos obračunavamo le minimalno amortizacijo, ki pa je že zadosti visoka. K ostaneku čistega dohodka sta v večji meri pripomogla Sidrne verige in Kovačnica ter Verigarne.

Negativni rezultat izkazuje Vijakarna in TIO. Ostanek čistega dohodka smo le začasno delili, obvezni del za rezervni sklad je obračunan po predpisih, delitev na ostale sklade pa je začasna in se bo do konca leta še menjala.

Presnečeni smo bili nad negativnim rezultatom v Vijakarni, saj je preteklo leto zaključila z najboljšim uspehom. V zvezi s tem pripravljamo podrobnejše analize vzrokov, katerim bodo sledili ukrepi za izboljšanje stanja. Nekateri vzroki so nam že poznani. Eden pomembnih je struktura prodaje, ki je bistveno drugačna od dosežene v lanskem letu. Tako so dosežene prodajne cene na 1 kg izdelkov približno 10 odst. nižje, čeprav so bile odobrene višje cene v decembru za 11 odst. na domačem trgu. Lani smo izvozili velike količine vijakov po ugodnih cenah, letos tega ni bilo. Prav tako je Vijakarna koristila lani pozitivne razlike pri nabavi žice iz uvoza, ki jih letos ni bilo zaradi sprememb tečaja. Doseganje plana proizvodnje je bilo v redu, saj izkazuje 10 odst. preseganje težinskega plana.

Tozdz TIO izkazuje prav tako izgubo. Ker sanacijski program še ni predložen na osno-

Otvoritev trgovine

vi ugotovljene izgube po zaključnem računu za preteklo leto, niso znani še vsi ukrepi za izboljšanje. Verjetno je bistveni razlog v premajhnem obsegu proizvodnje, kar kaže tudi razmerje fiksnih in variabilnih stroškov, ki je najmanj ugodno v delovni organizaciji. Fiksni stroški so visoki (amortizacija, obresti, zavarovanje, ogrevanje) in je za doseganje rentabilne proizvodnje potreben večji obseg proizvodnje. Omeniti moramo izboljšanje poslovnega rezultata v tozdu Sidrne verige, ki je posledica uspešnega doseganja plana proizvodnje in urejenih dohodkovnih odnosov (interne cene, premiranje izvoza). Pri ostalih tozdih ni bilo bistvenih sprememb.

Ob kvartalnih obračunih primerjamo doseženi dohodek in izplačane osebne dohodke glede na določila družbenega dogovora. Ugotovili smo, da smo izplačali 0,70 odst. manj osebnih dohodkov, kot bi smeli in torej nismo kršitelji. Delež izvoza v celotnem prihodku

je bil le 6 odst., za kar nam je bilo dovoljeno izplačati 2 odst. večjo maso OD. Na osnovi tega izračuna bomo v naslednjih mesecih postopno povečali osebne dohodke, čeprav bi jih morali v večji meri zaradi porasta življenjskih stroškov.

V prvem kvartalu ni bilo večjih problemov z zagotavljanjem likvidnosti. Primanjkljaj kvalitetnih virov obratnih sredstev se je povečal zaradi porasta zalog v proizvodnji in gotovih izdelkov ter terjatev do kupcev. Velik del realizacije plačujejo kupci z menicami. Pri investicijah smo nadaljevali izgradnjo v preteklem obdobju, to je galvaniko s čistilno napravo, ureditev skladišča vlečne žice, kupili smo tudi nekaj opreme. Uspeli smo končno uvoziti kalibrirni stroj za Verigarne.

Razmere v poslovanju niso razveseljive, in če bomo hoteli tudi v prihodnje dosegati takšne rezultate poslovanja, bomo morali še vnaprej dosegati in tudi presegati zastavljene cilje.

Marjana Kozamernik

Nekateri problemi delovanja odborov samoupravnih delavskih kontrol v tozlih

Že od samega nastanka in zakona o delavskih kontrolah se ugotavlja, da je to samoupravni organ — mlad po starosti, ki ima težko in zapleteno delo.

Velja tudi ugotovitev, in to v širšem prostoru, da samoupravne delavske kontrole niso opravile svoje samoupravne vloge.

Mi smo se dogovorili na eni izmed konferenc pred letom dni, da bomo poskušali osvetliti ta problem in ga mogoče premakniti z mrtve točke. Določeni rezultati so se že pokazali, saj je delavska kontrola delovne organizacije svojo aktivnost krepko povečala. Iz dosedanjega njenega dela lahko ocenjujemo, da deluje predvsem preventivno. Mnogo več je tudi informacij o našem, predvsem nepravilnem delu. Poleg tega lahko rečemo, da zaradi te aktivnosti ne glede na probleme, ki so se reševali, ni prišlo do večjih sporov, ki so značilni pri delovanju delavskih kontrol. To je lahko pozitivno, lahko pa ocenjujemo kot mehkužnost, vendar je vse to v prvi fazi že napredek.

Dogodilo pa se je, da je delavska kontrola delovne organizacije začela obravnavati probleme, ki so stvar posameznih tozdov. To pa je nepravilno in bomo morali slej ko prej odpraviti. Za to so soglašali sami odbori DK v tozlih Vzdrževanja, Kovačnica, TIO.

V zvezi s pripravo problematike za razpravo na sindikatu so bili zadolženi tovariši: Horvat Martin, Rems Vitomir in Trseglav Bojan. Zadeve smo se lotili tako, da smo šli v razgovor s posameznimi predsedniki odborov DK, predsedniki OOZS in člani izvršnih odborov, ki so zadolženi za delovanje delavskih kontrol. Koliko nam je uspelo, boste ocenili sami, največ pa bo pokazal čas in naša pripravljenost. Preden pregledamo aktivnost delavskih kontrol v posameznih tozlih, bi vas opozorili, da smo delavska kontrola mi vsi in ne samo člani tega organa. Nepravilnosti, ki se dogajajo, vplivajo na uspeh naše delovne organizacije in še predvsem na naše medsebojne odnose, za kar davek plačujemo mi vsi.

Verigarina:

V tem obdobju so imeli eno sejo, kjer so obravnavali pritožbe ter neizvršen sklep iz prejšnjega mandata — problem eniat

Za samo delovanje DK (prostor) ni problema, zapisnik je pisal predsednik sam. Na seje DS tozda je vabljen, prav tako je obveščen o sklepih samoupravnih organov.

Oba tovariša sta ocenila, da je pri reševanju problemov vodstvo tozda nerazumevajoče, oziroma se rešitvi problema skuša izogniti.

Zaradi takega odnosa so vprašljive tudi pobude in samo delovanje DK. Mnogokrat se delavci izgovarjajo, da delavska kontrola reagira samo na manjše prekrške, medtem ko se večje nepravilnosti in škode poskušajo prekriti. Zaradi tega si nekateri moralno opravičujejo svoje (manjše) prekrške.

Ne glede na to, da ni posebnih pobud, bo organ DK v njihovem tozdu moral obravnavati naslednje:

- grabeži,
- kadrovanje — prerazporeditev;
- informiranost in
- probleme poslovanja tozda.

Vijakarna:

V preteklem obdobju je bilo več sej, v tem še nobene.

Predsednik sindikata je mnenja, da je vzrok neaktivnosti, ker ni nobenih pobud, da pa so vendar posamezni problemi, ki bi jih delavska kontrola morala obravnavati. Predsednik DK pa je navedel naslednje vzroke:

- nihče se z njimi ni pomenil ali jih seznanil z delovanjem organa DK;
- niso bili seznanjeni s pravilnikom o delovanju DK;
- slabi odnosi med njim in vodjem tozda.

Predlaga, da DK v tozdu obravnava problem trimesečnega poslovanja. Kot predsednik odbora samoupravne delavske kontrole je vabljen na seje delavskega sveta in dobiva tudi zapisnike.

Vzdrževanje:

V preteklem mandatu se DK ni sestajala, doslej je imela eno sejo, kjer so obravnavali probleme pri popravilu udarnega kladiiva in organizacijo dela v tozdu Vzdrževanje. Delavska kontrola v tozdu ima vse pogoje za delo, zapisnik je pisal predsednik sam.

Predsednik odbora samoupravne delavske kontrole je povedal, da člani DK dostikrat neformalno razpravljajo z delavci ali vodstvom tozda, vendar je v rednem postopku potem podpora vseh teh dejavnikov, vključno z DPO vprašljiva. Zato se izogibajo obravnavi in dajanju pobud za reševanje problemov in nepravilnosti. Še vedno je med večino občutek, da imajo vodstvene strukture preveč vpliva tako v pozitivni kot negativni smeri. Prevečkrat delavci vzamejo reševanje negativnosti prek odbora DK kot osebno razčiščevanje med posamezniki zato, ker ni širše družbenopolitične in samoupravne podpore. Primer svedri nam to še kako potrjujejo, ko je DK tozda prepustila obravnavo te zadeve DK DO. V tem primeru so imeli člani DK tozda bojazen pred šikaniranjem. Prav tako menijo, da bi prišlo do šikaniranja, če bi se poskušali vtakniti v

probleme vodstvenih delavcev tozda. Oba tovariša sta bila mnenja, da DK ne sme čakati samo na pobude od zunaj, da kot samoupravni organ pozna probleme in nepravilnosti, ki bi jih morali obravnavati. Vendar brez širše podpore DPO in samoupravnih organov, pa tudi vodstva, nima smisla stvari načenjati.

V našem tozdu bi se lahko in se bomo morali na naslednjih sejah dotakniti mnogih problemov:

- medsebojni odnosi — potrebno bo predlagati več tovarišev v disciplinski postopek;
- izkoriščenost delovnega časa — mojstri se premalo posvečajo izvrševanju tistih del in nalog, ki so važna za dobro organizacijo dela, zato tudi disciplina šepa;
- glede »murkslanja« se po zadnjih dogodkih ni mnogo spremenilo;
- vprašljivo je takšno število nadur;
- neusklajeno dogovarjanje med našim tozdom in ostalimi tozdi,
- osebna ocena se ne postavlja pravilno;
- vprašanje pravnega pisanja opravljenih ur za posamezna dela;
- za zunanje usluge ni nobene prave kontrole;
- delavci Vzdrževanja in Verige — preveč sami plačujejo zunanje usluge.

Iz razgovora smo vsi skupaj ugotovili, da DK pozna in mora izpostaviti vse te probleme. Poskuša naj jih rešiti predvsem s pomočjo in prek samoupravnih organov in vseh družbenopolitičnih organizacij.

Kovačnica:

V prejšnjem mandatnem obdobju se je odbor SDK sestajal na šestih sejah, v tem obdobju pa še nikoli.

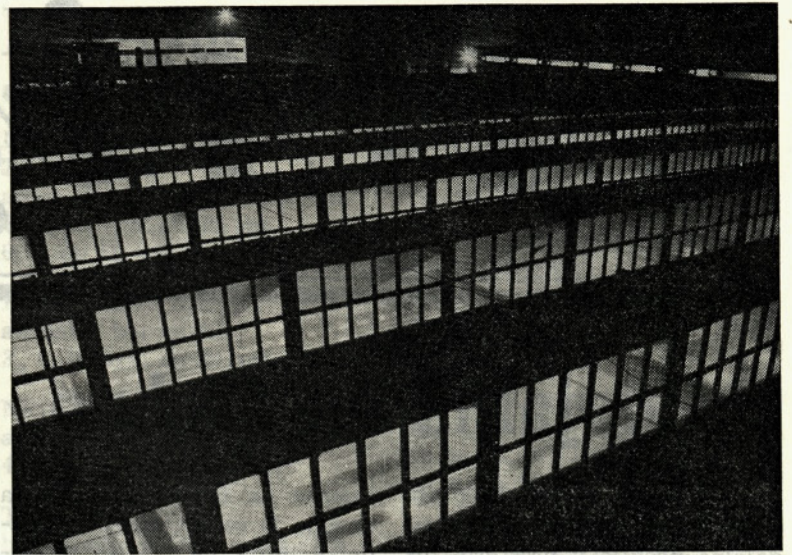
Vsi trije tovariši so bili mnenja, da ne glede na to, da se v tem obdobju niso sestali, delavska kontrola deluje preventivno.

Delovanje in pisanje zapisnikov ni problem, DPO obravnavajo delo DK in podpirajo njihovo prizadevanje v reševanju posameznih problemov. Prav tako vodstvo tozda nudi ustrezno pomoč in sodeluje pri rešitvah nastalih problemov. Predsednik DK je povedal, da bodo na prvi seji obravnavali problem pogodb in nadurnega dela.

TIO:

Do sedaj so se zbrali na treh sejah, obravnavali pa so: zadevo s transportom stružnice in negativno poslovanje tozda.

Iz razgovora je bilo razvidno, da je možnost delovanja in pisanje zapisnikov dobro urejeno, strokovne pomoči pri razreševanju problemov člani niso zahtevali.

Veriga ponoči

Na seje samoupravnih organov člani DK (predsednik) niso vabljeni, prav tako ne dobijo zapisnikov.

Navzoči tovariši so menili, da je težko komu zaupati, ko razrešuješ posamezni problem. V disciplinskih postopkih so samo delavci, ki opravljajo manj zahtevna dela in naloge. Vodstvenim delavcem se preveč pogleda skozi prste in se odgovornost pri vodilnih delavcih neha, čeprav nekaj napačno poslovno odločijo. SDK mnogokrat ugotovi nepravilnosti, potem pa se nič ne ukrepa in podobno.

Sidrne verige:

V zadnjem mandatnem obdobju so imeli eno sejo, kjer so obravnavali problem nepravilno uporabljenega materiala in pomešan material ter norme (pogodbe) na Schlatter skupini. Sama možnost delovanja DK ni problematična, sodeluje z DS tozda, strokovna pomoč ni bila zahtevana. Tovariši so ocenili naslednje: vodstvo tozda še ne reagira resno na pobude organa DK, vse preveč prinaša odločitve mimo samoupravnih organov z izgovorom, da to zahteva proizvodnja. Delavci zaradi teh in drugih negativnosti prihajajo v konflikte med seboj in s člani vodstva tozda.

Orodjarna:

V sedanjem mandatnem obdobju se delavska kontrola ni sestajala, razen konstituirala. Menili so, da ni pobud.

Delovna skupnost skupnih služb:

V prejšnjem obdobju so imeli 3 seje, v tem mandatu pa še nobene. Vprašljiva je bila že konstituenta.

Delovanje DS in pisanje zapisnikov ni problem in ga tudi ne sme biti. Na seje DS predsednik DK ni vabljen, niti ne dobiva zapisnikov. Sogovornika sta bila mnenja, da je za uspešno delo samoupravne delavske kontrole premalo samo ta organ, da morajo pri tem sodelovati vsi organizirani dejavniki. Ta nuja je v DSSS še bolj izražena. Menita, če bi se lotili na primerč organizacije dela, oziroma opravljanje del in nalog v posameznih sektorjih in službah, ne bi dosegli željenega uspeha, samo skalili

bi že tako vprašljive medsebojne odnose. Določeni odnosi in način dela so tako zakoreninjeni, da je pri pobudah in reševanju teh vprašljiva tako podpora vseh delavcev v DSSS kakor tudi vseh organiziranih samoupravnih in političnih dejavnikov. Problemi, s katerimi se bo morala DK v DSSS ubadati, so:

- nepravilno forsiranje posameznih rešitev na samoupravnih organih od vodstvenih delavcev;
- vodja DSSS se premalo ukvarja s samoupravo;
- kadrovska politika — premeščanje delavcev, oziroma slaba informiranost o tem;
- izpolnjevanje programa svobodne menjave dela.

V zgornjem delu je bila prikazana specifičnost delovanja DK v posameznih temeljnih organizacijah.

Iz razgovora so vidne še določene zadeve, ki so problematične za vse.

— Člani organov DK so bili po izvolitvi prepuščeni sami sebi.

— Deležni niso bili nobene vrste izobraževanj, niti razgovorov.

— Programa dela nimajo.

— Družbenopolitične organizacije, samoupravni organi in tudi vodje tozdov ne razpravljajo niti o delu niti o nedelu odborov DK.

— Največji problemi, ki izhajajo iz vsega navednega, so, da ne dajemo pobud, čeprav za vokalom poznamo in vidimo nepravilnost, katerih reševanje bi prispevalo k boljšemu poslovanju DO kot celote in posameznega njenega dela.

Namen naše akcije ni ta, da bi sprožili s tem poročilom nesoglasja in spore med člani kolektiva. To poročilo naj bo spodbuda za boljše delo odborov samoupravnih delavskih kontrol, ki jim moramo pomagati prav vsi, posebej še organizirane sile in vsi posamezniki, ki smo se in se bomo borili za naš samoupravni socialistični razvoj. To poročilo bomo obravnavali na delovni konferenci sindikata Verige, kjer bomo sprejeli določene sklepe, za katere izvrševanje bodo morale skrbeti OOZS in OOZK.

Pripravil se bo tudi program za delo DK.

B. T.

ČLANKE ZA NASLEDNJO ŠTEVILKO
SPREJEMAMO DO 31. MAJA 1982!

Kako smo delali v aprilu

V aprilu smo proizvedli 1.742 ton izdelkov, kar je 8% manj, kot je bilo planirano. Vrednostno je osnovni plan presežen, količinsko pa je proizvodnja nižja od planirane tako za eksterni trg kot tudi za interni trg. Proizvodnji je sledilo 1.024 ton odpreme, to je 7% manj, kot je bilo planirano. Vrednost prodaje je manjša od planirane in tudi manjša kot v preteklem mesecu. Izvozili smo za 223.526 \$, od tega samo 8 odst. na konvertibilno področje. Količinski izvoz smo dosegli 40%, vrednostni pa le 38%. Obseg izvoznih naročil s konvertibilnega tržišča se je v aprilu močno povečal, problematična pa ostaja dinamika izvoza, zlasti konvertibilnega, saj ga bomo v pretežni meri lahko izpolnili šele v zadnjih štirih mesecih.

Vijakarna je proizvedla 95 milijonov kosov izdelkov, kar predstavlja 100% izpolnitev plana. Zaradi velikih popravil strojev je bilo manjše doseganje plana pri lesnih vijakih 3,1 do 3,5, zaradi pomanjkanja delovne sile pa pri lesnih vijakih 3,6—4,0. Pri žičnikih plan kosovno ni bil dosežen zaradi pomanjkanja naročil. Odprednja je bila 9% nad planom.

Verigarna je v celoti izpolnila planske obveznosti. Znatno je presežen proizvodni plan za interni trg, vendar le-ta v Verigarni predstavlja nepomemben delež v njihovi skupni proizvodnji. Plan ni dosežen pri visokoodpornih verigah zaradi termične obdelave, pri zaščitnih verigah pa zaradi pomanjkanja opreme. Zaradi sezonskega značaja prodaje, zlasti snežnih verig, je bila odprednja 18% pod povprečnim mesečnim planom.

V Sidrnih verigah plan količinsko ni bil izpolnjen, prav tako ne vrednostno za eksterni trg. Največji izpad je bil pri sidrnih verigah z mostički nad 40 mm zaradi pomanjkanja materiala ter pri visokoodpornih verigah 14-18 zaradi velikega popravila stroja. Proizvodnja za interni trg je samo vrednostno nad planom, količinsko pa ni bila dosežena. Odprednja je 19% pod planom, vendar je bila za 15% večja od proizvodnje. To pomeni, da so se zaloge zmanjšale.

Kovačnica je izpolnila planske obveznosti za eksterni trg, na internem trgu pa je proizvodnja nižja od planirane. Iz-

pad je bil pri dvoveržnih transporterjih in pri odkovkih serijske izdelave. Tudi pri stezalicah in kovanih verigah proizvodnja zaostaja za planirano. Pri proizvodnji za interni trg je prišlo do izpada pri opremi za verige z grabeži. Odprednja je bila dobra, saj je bila

za 15% višja od planirane in za 11% višja od proizvodnje.

Orodjarna je v aprilu izdelala orodje v vrednosti 5.448.427 din, kar je 15% pod planom. Največji izpad je na utopih za kovaška orodja zaradi pomanjkanja kapacitet za toplotno obdelavo.

V Vzdrževanju je bil proizvodni plan presežen za 58%. Za eksterni trg je bila v aprilu proizvodnja neznatna, prav tako v Orodjarni.

Proizvodni plan v tozdu TIO je bil presežen za 25%. Odprednja je bila za 11% nad planom.

Rezultati so prikazani v naslednjih tabelah:

Vrednostna proizvodnja za april 1982

v 000 din

TOZD	Eksterna proizv.			Interna proizv.			Skupaj		
	plan.	dosež.	indeks	plan.	dosež.	indeks	plan.	dosež.	indeks
Vijakarna	21.707	26.604	123	6	204	3.400	21.713	26.808	123
Verigarna	32.107	33.047	103	848	1.338	158	32.955	34.395	104
Sidrne verige	18.575	16.729	90	22.491	27.325	121	41.066	44.054	107
Kovačnica	17.818	21.655	122	7.505	7.489	99	25.323	29.121	115
Orodjarna	125	19	15	6.323	5.431	86	6.448	5.450	85
Vzdrževanje	152	6	4	8.263	13.254	160	8.415	13.260	158
TIO	8.487	10.598	125	—	22	—	8.487	10.620	125
DO VERIGA	98.971	108.658	110	45.436	55.040	121	144.407	163.698	113

Količinska proizvodnja za april 1982

v 000 kg

TOZD	Eksterna proizv.			Interna proizv.			Skupaj		
	plan.	dosež.	indeks	plan.	dosež.	indeks	plan.	dosež.	indeks
Vijakarna	261	282	108	—	6	—	261	288	110
Verigarna	386	399	103	2	7	350	388	406	105
Sidrne verige	310	218	70	729	627	86	1.039	845	81
Kovačnica	150	155	103	51	48	94	201	203	101
DO VERIGA	1.107	1.054	95	782	688	88	1.889	1.742	92

Informacija o rezultatih kontrole SDK

Služba družbenega knjigovodstva je pregledala vse tozde, ki so po zaključnem računu za preteklo leto izkazali izgubo. To sta pri nas tozdi Sidrne verige in tozdi TIO. Natančnejšo informacijo bomo posredovali zborom delavcev v juniju, ko bomo sprejemali v zvezi z novim stanjem nekatere potrebne sklepe, zdaj pa dajemo le nekaj najvažnejših ugotovitev. Te so:

1. Stroške porabe drobnega inventarja smo že več let odpisovali naenkrat, kar pomeni, da smo vrednost v celoti pokrili v breme celotnega prihodka tekočega obdobja. Če tozdi posluje z izgubo, je treba stroške orodja razmejevati glede na življenjsko dobo. Iz tega naslova so se zmanjšali stroški v tozdi Sidrne verige za 8.900.000 din in v tozdi TIO za 2.118.000

din. Ne smemo pa pozabiti, da se bo del teh stroškov pojavil v letu 1982 in 1983.

2. Zaloge materiala, drobnega inventarja in embalaže evidentiramo v združenih sredstvih po planskih cenah. Mesečno smo ugotavljali odstopanja dejanskih nabavnih cen od planskih in jih sproti pokrivali v breme celotnega prihodka ne glede na porabo materiala. Po mnenju SDK je bila tako proizvodnja obremenjena po višjih vrednostih, kot so dejanske, kar je v nasprotju z zakonom. V zvezi s tem so bili v tozdi Sidrne verige ugotovljeni stroški previsoki za 7.566.000 din, v tozdi TIO pa za 1.490.645 din. To metodo pokrivanja bomo letos izvajali v vseh tozdih, vemo pa, da se zmanjšanje stroškov prenaša iz lanskega leta v letošnje.

3. Zakon o ugotavljanju in razporejanju celotnega prihodka in dohodka določa, da vrednotimo lahko zaloge nedovršene proizvodnje polizdelkov in gotovih izdelkov le v višini materialnih stroškov in amortizacije, vse ostalo — to je predvsem fiksne stroške — pa pokrivate sproti v breme celotnega prihodka. Mi smo uporabljali metodo vrednotenja po variabilnih stroških v vseh tozdih, razen v TIO, kjer to ni bilo možno izvesti v vseh letih od priključitve dalje zaradi nizkega dohodka. Tudi v tozdi Sidrne verige višina pokrivanja fiksnih stroškov ni zadoščala zakonsko

določeni višini, in sicer se je iz tega razloga rezultat poslabšal za 1.219.000 din. V tozdi TIO pa je treba zaradi visokega deleža fiksnih stroškov pokrivati 22.290.000 din več stroškov in se za ta znesek poslovni rezultat poslabša.

Če napravimo povzetek, vidimo, da tozdi Sidrne verige izkazuje za preteklo leto pozitiven rezultat, in sicer je ostanek čistega dohodka po pokritju stanovanjskega prispevka in dela za rezervni sklad 5.150.589 din. Tozdi TIO je izgubo povečal za 17.508.152 din in tako znaša zdaj ugotovljena izguba 20.725.025 din.

Do 1. junija je sanacijska komisija dolžna predložiti sanacijski program. V njem mora predvideti vire pokrivanja izgube. Ti bodo verjetno delno nevračljiva sredstva, v večji meri pa sanacijski krediti drugih tozdov. Do 1. julija bo morala biti izguba pokrita, v nasprotnem primeru tozdi TIO ne bo smel izplačevati več normalnih, pač pa zajamčene osebne dohodke.

Tozdi Sidrne verige bo že prejela sredstva iz rezervnih skladov drugih tozdov vrnil, ker mu niso potrebna.

O vseh nakazanih problemih in o možnih rešitvah se bomo več pogovorili na zborih delavcev, ki bodo organizirani v juniju.

M. Kozamernik

NIČ VEČ IZGUBAŠI!

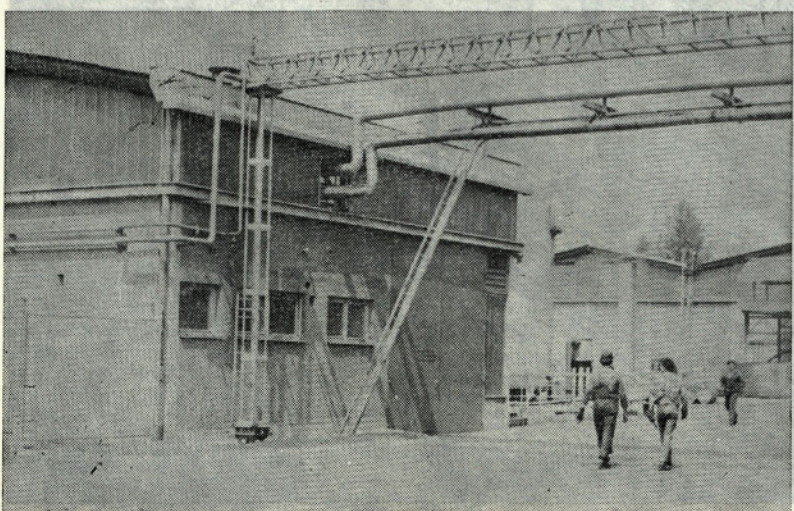
O delu in poslovanju tozda Sidrne verige je bilo v zadnjem obdobju dosti izrečenega in prelitega precej črnila tudi v tem časopisu. Osnova za tako zanimanje so bili seveda slabi poslovni rezultati, ki naj bi bili posledica predvsem medonosne proizvodnje, izgub izvoza, prenizke proizvodnje, slabega dela itd. Vzrokov je navidezno več kot dovolj za zaskrbljenost, predvsem nepoučenih, ki so tako imeli na voljo še dodatno temo o izgubašu, ki ga redimo oz. podpiramo in ki predstavlja v teh gospodarsko že tako težkih časih le še dodatno nepotrebno breme za tovarno.

Stvarnost pa je vendarle drugačna. Močna povezanost ozda Sidrne verige z ostalimi tozdi prek internega trga in na področju izvoza postavlja poslovanje tozda Sidrne verige v veliko odvisnost od stopnje urejenosti medsebojnih odnosov v okviru DO. Te smo v grobem uspeli razrešiti šele v okviru sanacije v preteklem letu, fina dodelava pa bo itak morala biti stalna naloga. Poslovni rezultati za prvo trimesečje samo potrjujejo, da je bila prav neurejenost medsebojnih odnosov osnovni vzrok motenj v poslovanju. Nekateri si v zmoti napačno razlagajo urejanje medsebojnih odnosov kot reševanje poslovnega rezultata z neupravičenim zviševanjem cen, kar pa je sprejemljivo edino v primeru, da tudi znano nenormalno naraščanje cen energije, materiala itd. na trgu označimo kot neupravičeno.

Proizvodnjo tozda Sidrne verige je potrebno obravnavati tudi v primerjavi s konkurenco. Zaenkrat smo z obstoječim proizvodnim programom, razen nekaj izjem pri navadnih verigah, praktično edini proizvajalci teh verig za jugoslovansko tržišče. To pa pomeni, da imamo določeni monopol, ki ga je seveda treba le ustrezno izkoristiti za doseganje boljših rezultatov.

Omeniti je potrebno tudi spremembo rezultata zaključnega računa za leto 1981. Kot je znano, je bila po prvotnem izračunu dosežena izguba v višini 6,3 milij. din. Sprejeli smo predpisane ukrepe in podaljšali sanacijo, hkrati pa izguba pomeni tudi avtomatsko kontrolo zaključnega računa s strani SDK. Ta kontrola je prinesla tozdi Sidrne verige bistveno spremembo rezultata, saj izkazujemo po novem obračunu poslovnega leta 1981 po poravnavi vseh obveznosti pozitiven finančni rezultat, in sicer v višini 5,15 milijonov din. Napaka je posledica določenih nepravilnosti pri prvotnem obračunu.

Vsa navedena dejstva postavljajo tozdi Sidrne verige v popolnoma drugačno luč in hkrati dokazujejo, da predvsem ni bil delovni prispevek delavcev vzrok slehernega poslovanja tozda. Hkrati naš primer opozarja, kadar katerikoli tozdi zaide v težave, da ne smemo prenehati in enostransko sklepati o vzrokih, temveč preudarno in vsestransko, saj le tak način vodi k hitremu in uspešnemu reševanju problema. Tako se bomo izognili dodatnemu slabemu vzdušju delavcev prizadetega tozda, kar je pa zelo pomembno. M. Ulčar

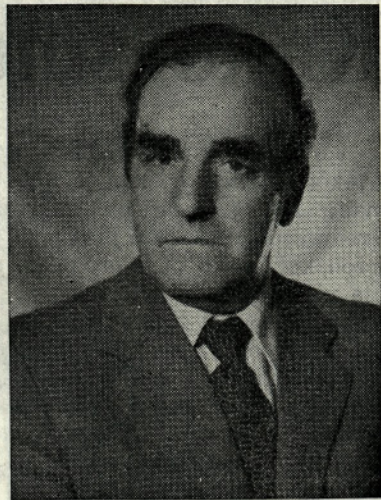

Kotlarna

Predstavljamo vam

Predstavljamo vam dolgoletnega sodelavca, člana delovne organizacije Veriga Lesce, tov. Boga Dobnikarja, ki bo konec meseca maja upokojen. Zaposlili smo ga, da nam pove nekaj besed o svoji življenjski poti in delu v DO Veriga, predvsem pa o delu v tozdu Vijakarna, v katero se je leta 1947 preselil iz Maribora v Lesce in ji ostal zvest do upokojitve.

18. aprila je minilo triintri-deset let, odkar sem, ne prvič, vendar pa za stalno prestopil prag Verige. V Mariboru, kjer je leta 1921 tedanja Splošno stavbena družba, ki je bila izrazito usmerjena v gradnjo mostov, kotlov in železnih konstrukcij, ustanovila kot stransko dejavnost tudi tovarno vijakov. Ta tovarna je bila s svojim hladnim in toplim oddelkom za tedanje čase ena najbolj avtomatiziranih in največjih tovarn vijakov v Jugoslaviji.

Leta 1940, v dobi velike brezposelnosti in svetovne krize, sem imel srečo, da sem bil sprejet v »Splošni«, tako so to tovarno na kratko imenovali, in bil dodeljen vijakarni kot skladiščnik orodja. Preden pa sem lahko prevzel, za tedanje čase to častno mesto, sem moral delati in spoznati vse stroje v obratu. Obratovodja, zelo strog, toda pravičen možakar, me je po poteku, ki je bil določen za vsako skupino strojev, ustno preverjal na pridobljenem znanju in šele, ko sem vse teste dobro prestal, sem lahko prevzel skladišče orodja.

Po vojni, leta 1947, je tedanja direkcija za industrijo LRS odločila, da se mora obrat vijakarna, razen toplega oddelka, v celoti preseliti v Verigo Lesce. Vsi strokovnjaki obrata pa morajo obvezno vsaj za šest mesecev v Verigo, da postavijo in spravijo v pogon stroje, pri tem pa priučijo novi kader. Med strokovnjake so uvrstili tudi mene. Priznam, čeprav mi je bilo ponujeno novo stanovanje, ki ga tedaj v Mariboru še nisem imel, bil pa med prvimi na listi za dodelitev stanovanja, da sem se z vsemi mogočimi izgovori upiral zapustiti rodni Maribor. Šele tedanji direktor Splošne me je prepričal, da je to moja dolžnost in da se brez mene tudi ostali strokovnjaki ne upajo odločiti za tako pomembno nalogo.

Tako se je začelo naše delo, v tedaj popolnoma neurejeni, vendar obrtniško dobro organizirani Verigi. Če omenim, da smo za celo podjetje imeli na voljo le enega s srednjetečnično izobrazbo, sem menda povedal vse. Vendar se bom s spoštovanjem spominjal tistih starejših, ki so še v Verigi, in tistih, ki so že upokojeni, ker so me s svojo iznajdljivostjo in znanjem nešteto krat presenečali. Vendar so se tudi v Verigi neopazno, toda vztrajno pričeli organizacijski in razvojni premiki. Sam sem bil tako rekoč s srcem in z dušo v vijakarni, navzven pa vedno član kolektiva Verige in zelo ponosen, ko sem kot član zbora združenega dela občine Radovljica poslušal pohvale na račun našega kolektiva.

Seveda se je vzporedno z ostalimi obrati razvijal tudi obrat Vijakarna, vendar ne tako, kakor smo si želeli. Če danes primerjam nekdanjo tovarno vijakov Tovil v Ljubljani ali Plamen v Kropi, ki sta bili pred petintriidesetimi leti znatno na slabšem s stroji in opremo ter tudi s proizvodnimi prostori kakor naša Vijakarna, imam občutek, da je bil naš tozd vedno obravnavan kot »Pepelčica«. Če pa gledamo na razvoj celotne Verige, se sprašujem, kako smo vse to zmoogli. Nekaj pa je, kar me silno moti in mi naj prizadeti ne zamerijo, če to ob tej priliki napišem. Naše upravno poslopje nam res ni v čast in je zadnji čas, da se v zvezi s tem nekaj ukrene. Ne vem, kako opazajo to drugi, meni osebno je bilo vedno nerodno, če sem spremljal naše ali inozemske partnerje po teh naših, oprostite izrazu, katakombah.

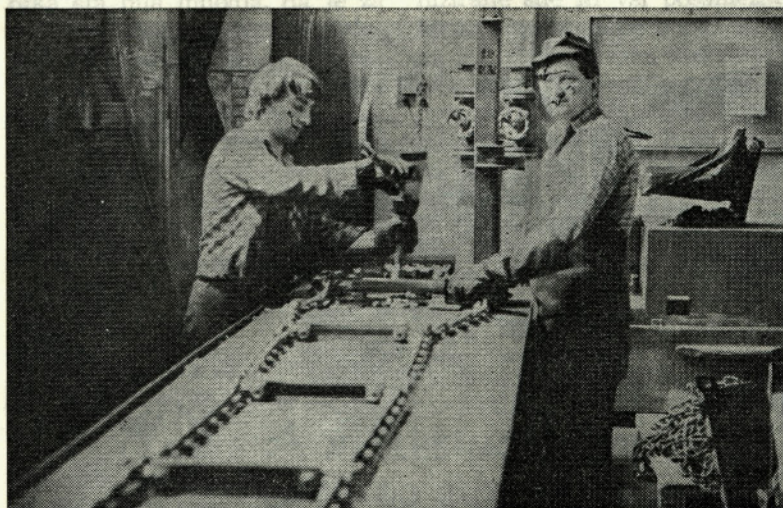
Že v Mariboru sem se vključil v sindikalno delo in bil do premestitve Vijakarne v izvršnem odboru. Naša naloga je bila tedaj organizirati shode in pomagati socialno ogroženim. V tem času je bilo še vse na živilske karte in blagovne bone, tako da smo bili vedno v dilemi, komu dodeliti kos blaga za obleko, komu kos rjuhe ali drugih dobrin, ker je že vse po štiriletni okupaciji vsem primanjkovalo. Tudi v Verigi ni bilo drugače. Večina je mislila, da je sindikat tisti, ki mora vedno nekaj dati. Ta misel se v neznani obliki še sedaj pojavlja. Danes je to povsem drugače. Že v začetku prehoda v samoupravljanje je bil sindikat tisti, ki je bdel nad pravilnim izvajanjem samoupravnega sistema, dajal smernice in se odločno zavzemal za pravice in dolžnosti delavca. Sindikalno listo, ki je izšla v prilogi Delavske enotnosti, so podjetja morala podrediti in njihovo vsebino vgrajevati v pravilnike in samoupravne akte. Z vsem tem smo bili seznanjeni prek javnih občil in časopisov. Kdor je hotel poslušati ali brati, je moral biti na tekočem z dogajanjem. Nema lokrat sem bil presenečen ob razpravi ali sprejetju kakš-

nega akta na zboru delavcev, delavskemu svetu ali izvršnemu odboru sindikata, ko je posameznik, ki se je za nekaj štel, pozneje omalovažujoče izjavil, da hodimo na sestanke samo zato, da dvigamo roke. Kakor kdo! S tem ne mislim povedati, da se ne delajo napake ali da ni pomanjkljivosti, vendar se s takšnimi izjavami to ne da odpraviti. Delovne skupine, ki na žalost še niso povsem zaživele, so tiste, ki morajo na take pomanjkljivosti opozarjati, še bolj pa biti aktivne, če zadeva to njih same. Vso svojo delovno dobo sem bil v neposrednem stiku z delavci za stroji, živel sem z njimi, poznal njihove tegobe in poskušal pomagati, kolikor sem seveda mogel in znal. Spoznal sem, da se z neposrednim dogovarjanjem da več doseči kakor s suhoparnimi ukazi in da ostanejo tako tudi odnosi neokrnjeni. V zadnjih letih sem več sodeloval z vzdrževalci in zelo skrbno pazil na medsebojne odnose, ki so bili odlični, da se niso skalili. S tem sem dosegel, da so bile okvare strojev in pomožnih naprav hitro in brez posebnih zapletljivej odpravljene. Zato se ob odhodu vsem vzdrževalnim skupinam kakor tudi vzdrževalnim referentom in vodstvu vzdrževanja za sodelovanje lepo zahvaljujem z željo, da še vnaprej uspešno sodelujejo z vsemi proizvodnimi obrati.

S čim se bom sedaj ukvarjal, sam še ne vem. Vem pa, da bom zasledoval nadaljnjo razvojno pot Verige in se veselil vsakega njenega uspeha.

Tovarišu Bogu se zahvaljujemo za njegov delovni doprinos z željo, da se mu izpolni vse tisto, kar si sam najbolj želi, predvsem pa še veliko zdravih let.

Uredniški odbor

Montaža transporterjev

Nadaljujmo Titovo delo

4. maj je bil čuden dan. Morda bi ga pozabili, kot pozabimo toliko drugih, prav tako čudnih dni. Bilo je čudno vreme z nevihto in soncem, kot bi ponazarjalo boj, v katerem je človek vedno poražen, boj, ki zlomi tudi največje, najtrdnjše in nam najbolj drage ljudi. Na koncu je zmagala tema — noč, temnejša in strašnejša od mnogih drugih. Umrl je nekdo, ki je bil del nas, umrl je tisti najboljši in najsvetlejši del srca, ki je bilo z nami, v nas in za nas. In maj, najlepši mesec leta, se je spremenil v najbolj žalostnega.

Umrl nam je Tito.

Ob tej novici smo se spogledali in onemeli. Orosile so se nam oči, ostali smo brez besed. Dneve in dneve smo čakali sporočila zdravnikov v upanju, da bo zmagal tudi v tej bitki. Novica, da ga ni več med nami, je prizadela vsakega posebej in hkrati vse skupaj. Potrlo nas je kakor takrat, kadar izgubimo svojega najbližjega, tistega, ki je bil del nas. Zdelo se nam je, da je žalni oder s truplom tovariša Tita povsod, kjer smo mi, in da je modri vlak odpeljal iz slehernega kraja naše domovine.

Tito, tako preprosta beseda, pa vendar tako velika!

Tito je naša preteklost, sedanjost in prihodnost!

Tito ni umrl, le svoje življenje je poklonil nam in našim potomcem!

Titovo delo je simbol vseh naših revolucionarnih zmag in pridobitev!

Velikansko je njegovo delo — naše bratstvo in enotnost, naše socialistično samoupravljanje, naša neuvrčenost in večno je Titovo geslo nenehnega boja za človekovo boljše in lepše življenje.

Tita ni več, toda njegovo delo ostaja v nas, v Jugoslaviji in v vsem svetu. Zapustil nam je neprecenljivo dediščino. Drevo njegove revolucionarne misli je poglajalo globoke korenine na tleh naše socialistične domovine. Na teh tleh rastemo nove generacije, to smo otroci Titove revolucije. Jasno in odločno nam je pokazal pot, po kateri moramo hoditi in vztrajati. Novi rodovi bomo nadaljevali njegovo nesmrtno delo. S tem mu bomo postavili spomenik, ki se imenuje Socialistična federativna republika Jugoslavija, samoupravna in neuvrčena skupnost enakopravnih narodov in narodnosti.

Bil je državljani sveta, kladivo, ki je kovalo mir, človek, ki je sejal sonce, srečo in ljubezen. Tito ni bil kovač le naših borbenih sreč v domovini. Na svojih poteh prijateljstva in miru je sklenil ter povezoval ljudi vseh barv in kontinentov. Spoštovali in cenili so ga povsod. To so potrdile številne poslanice, delegacije in posamezniki iz vseh držav sveta. V eni izmed neštetihih poslanic je bilo zapisano:

»Živ si bil večji od samega življenja, s smrtjo si postal večji od smrti!«

Slavka Vidic

Delo koordinacijskega odbora zveze sindikatov v KS Lesce

V mesecu decembru 1981 je uradno začel delovati prvi KOZS v KS v občini Radovljica, 12. XII. 1981 je namreč bila volilna seja tega telesa. Ta dan so se zbrali izvoljeni člani KOOZS Murka Lesce, kjer je turificirali program dela in poslovnik o svojem delovanju. Tako je poslovnik podpisalo KOOZS Murka Lesce, kjer je tudi sedež tega odbora za tekoče dveletno mandatno obdobje, Murka ima dva člana v KO, od katerih je Helena Kralj predsednica, drugi pa zapisnikar. KOOZS SZ Veriga Lesce je prav tako podpisalo oz. sprejelo poslovnik in program dela in izvolilo dva člana, od katerih je eden podpredsednik tega KO. Poslovnik in program dela so sprejeli še OOOZS Žito tozdr Triglav Gorenjka Lesce, ki ima enega člana v odboru, OOOZS Železniška postaja Lesce, OOOZS Merkur Lesce, OOOZS Osnovna šola F.S.F. Lesce, KOOZS Almira Radovljica, KOOZS Elan Begunje, IOOOZS Zasebnih obrtnikov s področja Lesc in KK SZDL Lesce. Vsi ti imajo po enega člana v KOS v KS Lesce. Na sprejemu poslovnika in programa dela ni odgovorila le KOOZS Špecerija Bled. Tako ta KO šteje 12 članov in pokriva vse OOOZS oz. KOOZS v krajevni skupnosti Lesce in tiste OOZS izven KS Lesce, ki imajo večje število delavcev, zaposlenih iz KS Lesce.

Namen ustanovitve tega KOZS v Lescah je predvsem koordinacijska vloga skupnih interesov OOZS oz. KOOZS in jo je podpiral v svojih sklepih IX. kongres ZSS. KOZS ima v tem smislu sprejet enoletni program dela in finančni načrt. Tako je KOZS sodeloval pri izvedbi praznovanja dedka Mraza v decembru mesecu. V mesecu kulture, 8. februarja, je organiziral proslavo v počastitev slovenskega praznika na osnovni šoli F.S.F. v Lescah. Izvedli so jo KPD SZ Veriga in recitatorji osnovne šole v okviru kulturne akcije OSS ZS Radovljica. Ob mednarodnem prazniku, dnevu žena, smo izvedli proslavo s kulturnim programom za vse DO in krajsane Lesc, to je zelo dobro pripravila KOOZS Murka Lesce. Ob priliki otvoritve obnovljenega družbenega centra v Lescah pripravlja KOZS kulturni program, ki bo posvečen ustanovitvi OF slovenskega naroda. Tako je KOZS v SK Lesce v radovljiški občini z dosedaj realiziranim programom prvi zaoral ledino na tem področju družbenopolitičnega dela in kulturnega življenja v KS. Izkušnje iz delovne prakse KOZS v krajevni skupnosti Lesce bodo OSS ZS Radovljica za spodbudo pri ustanavljanju KOZS v KS v Radovljici in posod tam, kjer obstajajo realne možnosti in potrebe.

Jože Hozjan

Delovna konferenca osnovnih organizacij ZS Veriga

V letošnjem letu smo že opravili konferenco, ki je bila predvsem volilna. Eden izmed sklepov je bil tudi ta, da vsaj trikrat letno skličemo konferenco OOZS, ki jo sestavljajo 3 delegati iz vsake osnovne organizacije sindikata. Poleg tega smo na volilni konferenci sprejeli kritiko tovariša Janeza Smoleta, predsednika občinskega sveta ZS Radovljica, da naše delo na teh konferencah ni ravno najboljše. Predvsem je bila kritika ta, da poskušamo biti drugi delavski svet in da stvari rešujemo preveč po delegatskem načelu in premalo samostojno, akcijsko kot najvišji organ sindikata. Zato smo se odločili, da ne bomo vsiljevali, kako naj problematiko za to konferenco obravnavajo na osnovnih organizacijah.

Lahko se odločijo, da skličejo sejo izvršnega odbora ali delovnih skupin, lahko pa tudi prepustijo svojim trem članom, da se pripravijo na konferenco samostojno in tudi sodelujejo samostojno. Vse predloge in sklepe bomo kasneje tako verificirali na OOZS in na samoupravnih organih.

Na konferenci bomo obravnavali naslednjo problematiko:

— Pregledali bomo uresničevanje sklepov volilne konference in sklepe delovne konference o socialni politiki in humanizaciji dela.

— Pogovorili se bomo o uspešnosti poslovanja v treh mesecih letošnjega leta. Pri tem bomo poudarili in sprejeli določene usmeritve, kako se teh razprav lotiti in kako čim jasneje pripraviti poročila, ki se obravnavajo na delovnih skupinah ali zborih.

— Pogovorili se bomo in določili naloge za akcijo NNNP.

— Pregledali bomo oceno delovanja delavskih kontrol v tozdr in DSSS in sprejeli usmeritve in zadolžitve za boljše delo.

Za zaključek bomo poskušali še z uveljavitvijo kolektivnega dela pri vodenju konference OOZS Veriga. To je sicer navidez lahka naloga, da na papir spravimo, za katero področje dela bodo člani konference zadolženi. Ko pa se zahtevajo rezultati teh zadolžitve, v mnogih primerih nimamo kaj pokazati. Tako člani konference čaka kar odgovorno delo na tej naši konferenci in v bodočem delu sploh.

B. T.

Marjan Burger na Kopaoniku leta 1980

Marjan Burger

Biti vrhunski športnik je danes zahtevna, težka, odgovorna, včasih pa tudi prijetna naloga. Vse to velja tudi za vrhunskega športnika v pri nas manj znani in razmeroma mladi športni panogi, biatlonu. To je smučarski tek na 10 in 15 km, kombiniran s streljanjem z malokalibrsko puško.

Prav temu napornemu, vendar lepemu športu se je že pred leti zapisal naš sodelavec Marjan Burger. Ljubitelji športa ga prav gotovo poznajo. Več let je bil zaposlen v tozdr TIO, sedaj pa dela kot konstruktor v konstrukciji orodja. Je naš dolgoletni reprezentant, večkratni državni prvak in olimpijec. Letošnjo sezono je zopet sklenil z uspehi, ki bi jim zavidal marsikak bolj znan in razvpit športnik. Kot že vrsto let nazaj Marjan tudi letos doma skoraj ni imel konkurence, saj je osvojil vse državne in republiške naslove razen enega, kjer je po nesrečnem spletu okoliščin zamudil start. Na vseh tekmovanjih v tujini pa je bil naš najboljši predstavnik.

Nekak vrhunec sezone za vse smučarje je bilo v pretekli zimi svetovno prvenstvo. Z velikim pompom in zanimanjem smo spremljali alpske smučarje. Nekoliko manj zanimanja je bilo za svetovno prvenstvo v klasičnih disciplinah na Norveškem. Svetovno prvenstvo v biatlonu, ki je bilo v Sovjetski zvezi pa je sploh nekako neopazno šlo mimo nas. Naše klasično smučanje in z njim tudi biatlon pač še ne sodi v svetovni kvalitetni vrh. Kot biatlonec številka ena v Jugoslaviji je na svetovnem prvenstvu seveda sodeloval tudi Marjan. Nanj ima lepe spomine. Naše skromno zastopstvo so gostitelji lepo sprejeli. Njihov pokrovitelj je bila tovarna krogličnih ležajev, ki je ves čas prvenstva skrbel za zanje. V teh dneh so doživeli

marsikaj zanimivega, pa tudi rezultati so bili solidni. Marjan kot naš najboljši predstavnik je med 70 udeleženci v disciplini na 10 km zasedel 42. mesto. Nekoliko več težav je imel na izredno težki, vendar odlično pripravljene progi na 15 km. Zasedel je 56. mesto.

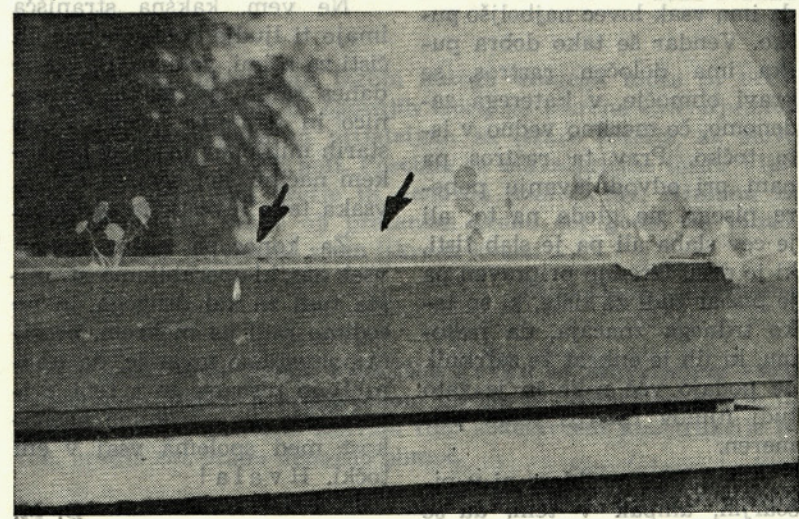
Zakaj tako...

Delavci tozdr Sidrne verige se zavedamo, da ni samo urejeno delovno mesto in čist obrat merilo in pogoj za dobro in varno delo. Narava našega dela je pač taka, da se dnevno srečujemo s tonami jekla, s plini in z ropotom strojev, med katerimi človek sčasoma kar malo otopi. Zato je potreben trenutek sprostitve, bodisi s pogledom na urejeno okolico, na zelenje pred obratom ali s pogledom na rože na okenskih policah. Za vse to smo delavci poskrbeli sami. Uredili smo zelenico pred obratom, na katero smo navozili prsti, zasadili borove sadike, posejali travo, vzgojili rože za okna; vse to z eno samo željo: z zelenjem in rožami vsaj delno polepšati naš drugi dom.

Ta naš trud pa se je izjalovil, kajti nekega majskega jutra, je zopet izginilo polovico rož z okenskih polic. Kdo je to storil, ne vemo, vemo pa, da je bila ženska (pod oknom so bili odtisi ženskih ortopedskih čevljev). Ta oseba je slab človek, ker si je z nemoralnim dejanjem polepšala svoj prvi dom, opustošila pa drugega.

Materialno to sploh ni omembe vredno, ampak jezi nas, ker se nam to dogaja že več let zapored. Prav vsako leto nam zmanjkajo rože z oken. Zakaj? Komu more biti pogled na ukradeni cvetje prijeten in lep!

Milan Krivec

Poleg svetovnega prvenstva je sodeloval tudi na štirih tekmah za svetovni pokal, kjer je dosegel nekaj solidnih uvrstitev in pustil za seboj mnoge bolj znane biatlonec.

Vse to so na prvi pogled, ob današnjih zahtevah razvajenega športnega občinstva, kjer nekaj veljajo le zmage v popolni mednarodni konkurenci, skromnejši rezultati. Vendar tudi to so rezultati, v katere je vložil na tisoče pretečenih kilometrov in na stotine izstreljenih strelcev v tarče. Težko se je meriti s tekači, ki jim je tek pravzaprav poklic in ki trenirajo precej več in tudi v boljših pogojih. Nad pogoji se sicer Marjan ne pritožuje, vendar ve, da kljub vidnemu napredku v zadnjih letih, še vedno marsikaj manjka. Hvaležen je tudi Verigi, ki mu je z dopustom omogočila, da se je lahko udeležil vseh treningov in tekmovanj, da se je v zimskem času lahko skoraj popolnoma posvetil biatlonu.

Športno kariero Marjan zaključuje. Na domačih tleh je dosegel vse cilje in naslove, ki jih je moč doseči. Rad bi vzdržal vsaj še leto in pol, kolikor nas loči do olimpiade v Sarajevu. Če ne bi bilo olimpiade na domačih tleh, bi prav gotovo že nehal. Vrata v reprezentanco so mu še na stežka jodprta, saj ga po pravkar končani sezoni že vabijo na prve priprave. Vendar se še ni odločil ali še nadaljevati s treningom ali pa tekmovalne smuči zamenjati le z rekreativnimi. Kakorkoli že, smuči še zlepa ne bo zavrgel. Prav tekači na smučeh so znani, da dolgo ostajajo zvesti svojemu športu.

F. V.

Izvoz v letu 1982

Veriga je novo leto dočkala s slabimi izglede, da bi v letu 1982 dosegla vsaj lanskoletne rezultate, to je izvoz 6 mio \$ (4 mio \$ na konvertibilni in 2 mio \$ na klirinški trg). Države, s katerimi ima SFRJ klirinški način plačevanja, so: SZ, DDR, ČSSR, in Albanija, z vsemi ostalimi državami pa je dogovorjeno plačevanja v eni izmed konvertibilnih valut. Do takrat je namreč naš izvozni oddelek imel naročil v skupni vrednosti samo okrog 2 mio \$ (polovico s konvertibilnega in polovico s klirinškega področja). Izvozni plan, ki smo ga sprejeli konec preteklega leta, nam je nalagal obveznost \$ 4.900.000 konvertibilnega in 2.100.000 \$ klirinškega izvoza. Zaradi uskladitve zunanjetrgovinske bilance Slovenskih železarn smo morali plan konvertibilnega izvoza dodatno še nekoliko povečati.

Zaskrbljujoča situacija na začetku leta se je v naslednjih mesecih precej popravila. V februarju, marcu in aprilu smo uspešno zaključili posel s partnerji iz Bolgarije, SZ, ZRN in Poljske, tako da imamo s še nekaj manjšimi naročili trenutno pokritega tri četrtine plana izvoza za leto 1982. Poleg tega imamo odprtih še nekaj večjih konkretnih ponudb, ki

bi nas ob ugodnem razpletu precej približale zelo zahtevnemu izvoznemu načrtu.

Bolj kot sam obseg izvoza v letošnjem letu pa je problematična njegova dinamika. Več kot 50 odst. naročil, predvsem s konvertibilnega področja, imamo za zadnje tretjino leta in bo zato izvoz v prvem polletju daleč pod planom, kar pa bo imelo negativne posledice za naš izvoz. Zaradi neizpolnjevanja plana konvertibilnega izvoza bomo imeli manjše uvozne možnosti (tako imenovani »fizični prostor«), hkrati pa tudi ne bo načrtovanega priliva deviz na devizni račun. Manjši uvoz pa pomeni slabšo preskrbljenost z žico in ostalimi reprodromateriali ter rezervnimi deli, kar pa povratno vpliva na izvoz.

Velike težave nam povzročajo tudi nepravčasno plačevanje naših kupcev, predvsem iz Romunije in Bolgarije. Tako smo morali ustaviti pošiljke bolgarskima kupcema zaradi neporavnanih dolgov, čeprav so verige že izdelane in pripravljene za odpremo.

Zaradi neugodne dinamike izvoza in nesolidnega plačevanja nekaterih kupcev je tudi izvozni rezultat za prve štiri mesece slab, kar nam kaže tabela:

Zgoraj prikazani podatki nas opozarjajo, da se bomo morali do konca leta močno potruditi, če hočemo doseči celo preambiciozno zastavljeni izvozni plan. Marsikateri naši ključni stroji so že dotrajani, uvoz novih pa je praktično onemogočen. Glede na recesijo, ki še vedno traja v svetu, je konkurenca na svetovnem trgu zelo ostra in naše težave še hujše. Ker pa nam le planirani izvoz zagotavlja zadovoljivo oskrbo z uvoznimi materialnimi in s tem nemoteno proizvodnjo, bo moral vsak posameznik glede na delovne naloge, ki jih opravlja, resnično prispevati svoj delež, da bomo lahko uspešno izpolnili letošnji načrt izvoza.

Alojz Burja

IZVOZ januar—april 1982

v 000 \$

trg	plan	doseženo	indeks
konvertibilni	1.633	682	42
klirinški	700	513	73
skupaj:	2.333	1.195	51

Samo za moške

Naslov ni slučajen, saj zadeva edino stvar na svetu, v kateri ženske ne bodo dosegle enakopravnosti z nami. Vendar pa je problem drugje in upam, da ga bom toliko jasno opisal, da ga bodo tovariši, ki jih imam v mislih, vsaj približno razumeli.

Že od nekdaj si ljudje prizadevamo, da bi si življenje uredili čim bolj udobno in čistejšo, zato smo tudi izumili razno-razne priprave in naprave v ta namen. Med temi so tudi razna stranišča, ki pa v glavnem služijo enemu samemu namenu, da si v njih olajšamo življenjske potrebe.

Ker pa moški za odvajanje vode ponavadi uporabljamo stoječi stav, smo izumili pisoarje, ki imajo dosti dobrih strani. Če si vzamemo za primer lovce in njihove puške, vidimo, da ima vsak lovec najboljšo puško. Vendar še tako dobra puška ima določen raztros, se pravi območje, v katerega zadenemo, če merimo vedno v isto točko. Prav ta raztros pa nam pri odvodnjavanju poberemo pisoar, ne glede na to, ali je cev slaba ali pa je slab tisti, ki jo drži. Izredno pripraven pa je pisoar tudi za tiste, ki so tako trdnega značaja, da nekomu, ki jih je enkrat že zafrknil, ne podajo več roke in je zato tudi njihov raztros temu primeren.

Vendar pa problem ni v pisoarjih, ampak v tem, da se

določeni tovariši (slučajno iz aneksa k Orodjarni in TIO) kljub pisoarjem urijo v gasilsko-lovskih veččinah na straniščnih školjkah. Pri tem pa si kljub tehnični izobrazbi še niso na jasnem, čemu nam služijo tečajji, okoli katerih se da straniščne deske dvigniti in da si s tem lahko povečajo tarčo. Tako pa so rezultati slabega merjenja ali pa slabega »rora« vidni v vsem stranišču in verjamejte ali ne, da v marsikom zavre, ko vidi tako pomanjkanje vojaške vzgoje. Če pa slučajno le-ti tovariši nimajo kaj zeti v roke in jim je zato nerodno opravljati potrebo v pisoar (kjer slučajni sotrpini lahko to opazi), pa si naj vzamejo čas za to, da se zaprejo v stranišče, si potegnejo hlače do kolen in opravijo potrebo v smislu že omenjene enakopravnosti.

Ne vem, kakšna stranišča imajo ti ljudje doma in kdo jih čisti za njimi, vem pa, da stane danes samo oprema za kopalnico in stranišče preko deset starih milijonov in da je pri takem načinu, kot sem ga opisal, vsaka taka investicija zgrešena.

Za konec pa naj v imenu vseh nas, ki uporabljamo stranišča tudi za kaj drugega, in ne sedimo radi na mokrem, prosimo omenjene tovariše, da uporabljajo pisoarje in s tem pripomorejo, da ohranimo neenakost med spoloma vsaj v eni točki. Hvala!

D. M.

Recepti za vsakdanjo rabo

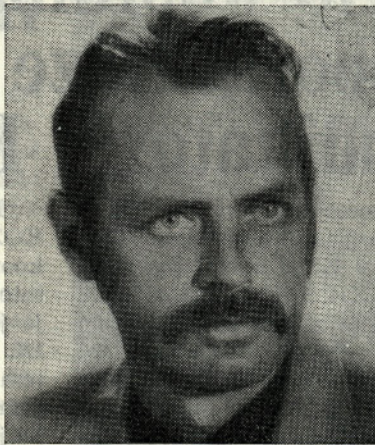
1. Recept za prijavo letovanja — potrebujemo:

- uvožena kava
- vinjak
- igralne karte — tarok
- fotoaprat z bliskavico
- din na osebo
- ura budilka
- primanjkljaj pameti

Na vročem kuhalniku skuhaš kavo, jo naliješ v termovko, naviješ budilko in greš s kurami spat. Ob 21. uri vstaneš, greš v tovarno in pomešaš karte. Ob delitvi talona se vpišeš v knjigo in spiješ kavico ter vinjak. Ob blaženem smehljaju zaradi nočnega ugodja se daš fotografirati in ponovno pomešaš vrstni red. Ko prideš na vrsto, usuješ denar in izcediš želeni datum oddiha. Tako zamešano verigarsko specialiteto postaviš v hladilnik in jo ob določenem času na morju skupaj z zakonskim partnerjem užiješ.

2. Recept za doseganje plana — potrebujemo:

- poslovni odbor 1 kos
- skupne službe 1 kos
- dnevni časopis 1 kos
- izgovori 1 pehar

Vladu Potočniku v spomin

Na izteku sobotne dne 17. 5. 1982 smo prejeli žalostno novico, da mu je zahrbtna bolezen mnogo prezgodaj pretrgala nit življenja. Zibelka življenja mu je stekla 11. julija 1939 v Žirovnici pod mogočnim Stolom, kraljem Karavank, na pragu druge svetovne vojne. Rana mladost ni bila lepa, saj je po naši domovini gospodaril okupator. Po končani osnovni šoli je postal jeseniški kovinar, želja po nenehnem napredku in znanju mu je omogočila zaposlitev kot bolničarja v železarni Jesenice. Po končani srednji šoli pa je opravljal dela varnostnega tehnika v Vatrostalni Zenica in Jesenicah.

V začetku leta 1978 ga je pot zanesla med leške verigarje, katerim je ostal zvest vse do svoje mnogo prerane smrti.

Dragi Vlado, lahko rečemo, da si bil skromen po svojem značaju, s preprosto življenjsko logiko, da je treba najprej nekaj ustvariti in šele potem zahtevati. Tvoje besede so bile vedno ostre in pretehtane, brez dlake na jeziku. Zato si bil med vrstniki in sodelavci priljubljen, imeli smo te radi in cenili tvoj značaj. Ko se sedaj z bolečino poslavljamo od sodelavca mnogo prezgodaj, nam je težko. Bolečina pa je tem večja, ker se poslavljamo v času, ko se narava prebuja k novemu življenju, ko vse zaživi. Pomladna lepota narave nam daje novih moči za življenje, mi pa smo ostali nemočni ob slovesu od našega prijatelja, tovariša in očeta, ki je želel preživeti med nami še vrsto zelenih pomladi.

Teh nekaj besed v tvoj spomin naj bo skromna sveča prijateljstva in hvaležnosti za vse, kar si nam dal v svojem človeško bogatem in kratkem življenju pri izgradnji naše socialistične samoupravne skupnosti.

Ažm

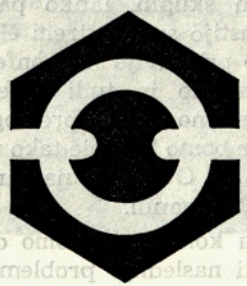
- 1 kg — sanacijska komisija 1 kos
- 1 liter — inšpekcija SDK 1 kos
- 54 kosov — analize 1 kos
- 1 kos — povečevalna lupa 1 kos
- 250 — delavski svet 55 kosov
- 1 kos — verjeli in bili zveličani čim več

Pregnetene gospodarske novice iz časopisa usuješ na poslovni odbor ob sprejemanju operativnega plana. Ob tem zmes posliš z nedelavnostjo skupnih služb. Zraven pridaš čajno žličko nedobavljenega materiala, vse skupaj pa zaželiš s celim peharjem izgovorov. Z vsebino 1 seje dušiš poslovni odbor, nakar dobiš aromatični operativni plan. Tega vstaviš v neogreto pečico tozda za 22 delovnih dni. Dobljeno jed do 15. v naslednjem mesecu daš v pokušnjo komerciali.

OPOZORILO:

Kljub temu, da je jed dobra in vsakomur tekne, postane po daljši uporabi strupena, posledica je bolezen, imenovana kronična izguba, ki jo pozdraviš z...

3. Recept za izdelavo sanacijskega programa — potrebujemo:

Kadrovske vesti

Novosprejeti delavci:

- TOZD Vijakarna:
Koren Milko, Miskič Mehmed
- TOZD Sidrne verige:
Rogač Bojan
- Komercialni sektor:
Bele Jože, Munda Vladimir

Prenehali z delom:

- Komercialni sektor:
Šegula Anton, Polajnar Gabriela
- Finančni sektor:
Jakopič Zvone
- TOZD Vijakarna:
Kajdiž Franc, Potočnik Vladimir
- TOZD Vzdrževanje:
Čuden Silvo
- TOZD Verigarna:
Bedek Janez

Odšli v JLA:

- TOZD Vzdrževanje:
Perkovič Aleš, Ambrožič Drago
- TOZD Verigarna:
Filipovič Dragan
- TOZD Sidrne verige:
Čajkovec Vlado
- TOZD TIO:
Ropret Jože, Pirih Marjan

Rodili so se:

- Dorđević Radi iz tozda Vijakarna sin Darko
- Andrejčič Zvonetu iz tozda Vzdrževanje hči Anja
- Kolman Ani iz EOS hči Petra

Poročili so se:

- Janša Rado iz TOZD Vzdrževanje
- Pungerčar Otilija iz TOZD Vijakarna

Kadrovska služba

NEKAJ MISLI O DOKUMENTIH ZA 11. KONGRES ZSM SLOVENIJE

Oktober 1982 bo v Novem mestu kongres ZSM Slovenije. Osnutek programskih usmeritev preveva dokaj kritičen in prodoren duh. Vidi pa se, da so material pripravljali tovariši, ki so oddaljeni od osnovnih organizacij. Nismo proti teoriji, a preveč visokoletečih teoretičnih misli tudi ne potrebujemo.

Iz dokumentov jasno izhaja, da ni problemov, ki zadevajo samo mlade. So le problemi vse družbe, saj je ZSMS neločljivo vpeta v vrtljak družbenega dogajanja. Dejstvo pa je, da imamo pri problemih, kot so zaposlovanje, štipendiranje, stanovanja itd., še poseben interes.

Osnutek Statuta ZSMS kaže, da njegovi sestavljenci želijo doseči množičnost in frontnost mladinske organizacije, oziroma njeno prisotnost na vseh področjih delovanja mladih, ne glede na narodnost, družbeni položaj, svetovnonazorske in druge razlike. To je seveda pozitivno, a tega so se lotili na preveč prisiljen način. Problem vključevanja mladih, ki delujejo v družbenih organizacijah in društvih v ZSMS je že dalj časa prisoten. Glede na osnutek Statuta naj bi ZSMS postala nekak pokrovitelj le-teh. Menim, da zaenkrat ZSMS takega bremena ni sposobna prevzeti.

Se vedno ostaja nerešeno vprašanje članstva.

Odpravljene so komisije, torej ni več forme, oblike delovanja. Mladi, ki še nimajo izkušenj za delo pri ZSMS, se nimajo na kaj opreti. Neka oblika, ki bi opredeljevala delo, bi morala ostati.

Nanizal sem le nekaj dilem, ki jih odpirajo kongresni dokumenti, mladim v pomoč in razmišljanje, ostalim pa v informacijo.

Darko Kovač

Aforizmi izza ograje

V rednem času si je omislil dopolnilno delo — spet je (p) OSTAL sindikalni funkcionar.

Bil je tako samokritičen, da je druge učil, česar sam ni znal.

Izguba rojeva specialiste papirnatih sanacij.

V sanacijskem programu je tako temeljito pometal pred svojim pragom, da je zasvinjal vso okolico.

Iz baze se povzpneš z umazanimi rokami.

Novi odbor v stari zasedbi izpopolnjuje obrambno taktiko.

Iskanje odgovornih je prešerna naloga.

Sodobni pluralizem interesov: mladini bodočnost, zrelim denar, starim moč.

Odbojka

Kar 15 moških in 8 ženskih odbojgarskih ekip se je zbralo na letošnjem občinskem sindikalnem prvenstvu v odbojki. Odbojka je poleg nogometa pravzaprav še edini kolektivni šport, ki je ostal na programu občinskih sindikalnih prvenstev.

V torek 20. 4. so se med seboj pomerili moški, ki so bili razdeljeni v štiri predtekmovalne skupine. Igrali so v telovadnicah osnovnih šol v Lescah, na Lipnici, na Bledu in v Begunjah. V vsaki predtekmovalni skupini je bil glede na lanske leto uvrstitev določen nosilec skupine. Ekipa Verige I je kot lanskeletni zmagovalac turnirja nastopila kot prvi nosilec v osnovni šoli v Lescah. Žreb ji je namenil za nasprotnike ekipe osnovne šole Lesce, LIP z Bleda in Vezenin z Bleda. Brez večjih težav in brez izgubljenega seta so premagali vse nasprotnike. Osnovna šola Lesce s 15:1 in 15:0, LIP Bled s 15:2 in 15:6 ter Vezenine s 15:4 in 15:3. Tako so se kvalificirali v finalno skupino naši, medtem ko je bil boj za drugo mesto v predtekmovalni skupini, ki je vodilo v mali finale, bolj izenačen. Kvalificirala se je ekipa osnovne šole Lesce.

V drugi predtekmovalni skupini v osnovni šoli na Lipnici, kjer je bila nosilec Iskra Lipnica je sodelovala ekipa Verige II. Na hitro zbrana in brez treninga kljub borbenosti ni mogla resneje poseči v boj za prvo ali drugo mesto. Samo zmaga z Alpetourom (6:15, 15:10 in 9:15) je zadostovala le za tretje mesto v skupini. V mali finale se je s te skupine kvalificirala Almira, medtem ko se je tudi tu nosilec Iskra Lipnica brez težav kvalificirala v finale.

Mali finale je bil dva dni kasneje v osnovni šoli Begunje, finalni del tekmovanja pa v osnovni šoli v Lescah. V finalni del tekmovanja sta se poleg Iskre Lipnica in Verige kvalificirala še Plamen in GG z Bleda. To so štiri ekipe, ki že štiri ali pet let zaporedoma igrajo v finalu. Tudi tokrat smo tako gledali lepe, zanimive in dokaj izenačene boje, ki jih je spremljalo tudi večje število gledalcev. Tudi odbojka je bila kar na zavidanja vredni ravni.

V prvi tekmi je ekipa Verige gladko odpravila Plamen z 2:0 (10, 5). Nekoliko več težav so imeli naši z Iskro iz Lipnice. To priča tudi rezultat 15:10 in 15:12. V odločilni zadnji tekmi sta se pomerili ekipi Verige in GG. Oboji so že pred turnirjem pa tudi po prikazani igri v prejšnjih srečanjih, veljali za favorita za osvojitve naslova občinskega sindikalnega prvaka. Naši tokrat niso uspeli tako kot zadnja tri leta. Pustili so se zmesti nasprotnikom, tako da so zaslužno zmagali GG-jevci in tako osvojili naslov.

V malem finalu je bila najboljša Almira, pred drugo ekipo Elana, OŠ Lesce in Iskro iz Otoč.

Ženske so se tokrat pomerile med seboj teden dni kasneje. Osem ekip je bilo razdeljenih v tri predtekmovalne skupine. Tako kot naša druga mo-

ška ekipa je tudi ženska nastopila v osnovni šoli na Lipnici. Le s težavo smo zbrali šest odbojkaric, ki so bile pripravljene igrati. Škoda, da ni bilo nekaj žensk, ki so skoraj celo zimno redno trenirale v telovadnici osnovne šole v Lescah.

Najbližje zmagi so bile prav v prvi tekmi z bolnišnico Begunje. Prvi set so izgubile s 15:10. V drugem setu so po zanesljivi igri odločile igro sebi v prid in zmagale z 12:15. Nerazumljivo pa so izgubile zadnji niz. Enostavno jim ni več prav ničesar uspevalo, saj so niz izgubile kar s 15:0. Ekipe Iskre Lipnice in Vezenin sta bili premočan nasprotnik za naše odbojkarice. Obe tekmi so izgubile z rezultatom 2:0.

V finalnem delu so nastopile Iskra Lipnica iz naše predtekmovalne skupine, PTT Ra-

dovljica in SO Radovljica. Najboljše so bile odbojkarice Iskre, ki so tako že drugo leto zapored postale občinski sindikalni prvaki.

Rezultati:

moški:

- GG Bled 100 točk, 2. Veriga (90), 3. Plamen (80), 4. Iskra Lipnica (70), 5. Almira (60), 6. Elan 2 (51), 7. OŠ Lesce (42), 8. Iskra Otoče (33), 9. Iskra Lipnica 2 (25), 10. LIP Bled (17), 11. Elan 1 (10), 12. Veriga 2 (10) itd.

ženske:

- Iskra Lipnica (100 točk), 2. PTT Radovljica (90), 3. SO Radovljica (80), 4. Vezenine 1 (70), 5. LIP Bled (60), 6. Vezenine 2 (51), 7. bolnišnica Begunje (42), 8. Veriga (33).

F. V.

Zmanjševanje električne konične obremenitve (II.)

Delovanje avtomatske naprave za zmanjševanje električne konične obremenitve teče že deseti mesec. Rezultati so več kot zadovoljivi. Z relativno majhnimi posegi v režim delovanja električnih peči smo dosegli kar precejšnje finančne prihranke. Prihranki se gibljejo povprečno v višini 250.000 din mesečno. Iz diagrama je vidno naraščanje konične obremenitve v zadnjih sedmih letih. V letošnjem letu bi dosegla vrednost 2.900 kW. V primerjavi s predvideno povprečno konico v letošnjem letu je ta celih 500 kW višja. Od avgusta 1981 pa do sredine maja 1982 je bila namreč vključena v kontrolirani režim šele prva skupina porabnikov. Od 15. maja 1982 dalje pa so pečem Herdickerhoff, Ebner (tozd Sidrne verige) in globinske peči Rade Končar (tozd Orodjarna) priključene še peči Ipsen, naprave v solni cementaciji in peč Ebner (tozd Vijakarna). Skupna (efektivna) moč vseh porabnikov je 650 kW. To je nekaj manj, kot je skupna vsota vseh moči, ker smo morali upoštevati pogoje tehnologije, in bo prispevek nekaterih zahtevnejših porabnikov k zniževanju konice manjši.

Primerjava prihrankov in investicijske vrednosti celotnega projekta je nesmiselna, saj je cena elektronskega regulacijskega dela ca. 5.000 DM, vrednost naprav in instalacij, izdelanih v naši DO, pa ne presega enomesečnega prihranka.

Na zadnjem sejmu Electronica v Münchnu je menda tovarna Siemens razstavljala izpopolnjeno varianto regulatorja, kakršnega imamo vgrajenega v naši DO. Ko smo si pred desetimi leti zadnjič ogledali ta sejem, še ni bilo o takim napravah nič slišati, saj takrat še nihče ni toliko razmišljal o energiji.

Jože Miklič

Zahvale

Ob smrti mojega očeta Ladislava Jutriša se iskreno zahvaljujem sodelavcem za izrečena sožalja in denarno pomoč.

sin Štefan Jutriša z družino

Ob boleči izgubi dragega očeta Franca Svetina se zahvaljujem DO Veriga tozd Verigarna za podarjeni venec, izrečena sožalja in spremstvo na zadnji poti.

sin Franc Svetina z družino

Ob boleči izgubi dragega moža Pavla Plemelja se iskreno zahvaljujem DO Veriga za podarjeni venec, godbi na pihalu za odigrane žalostinke in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

žena Ivanka

Ob boleči, prezgodnji izgubi našega dragega moža in očeta Vladimirja Potočnika iz Zgornjih Gorij se iskreno zahvaljujem njegovim sodelavcem in prijateljem za izreze sožalja, za slovo in spremstvo na zadnji poti. Posebno se zahvaljujem tozdu Vijakarna za podarjeno cvetje in denarno pomoč, tov. Ažmanu za tople poslovilne besede ob preranem grobu ter godbi na pihalu za žalostinke. Še enkrat vsem iskrena hvala.

Žena Dana s hčerkami

Ob smrti moje mame Franciške Povšin se zahvaljujem vsem sodelavcem DSSS, predstavnikom godbe za podarjeno cvetje in izrečno sožalje. Posebna zahvala tudi sodelavcem konstrukcije in teh. orodja za branjo denarno pomoč.

Sin Jože z družino

Hčerka Francka z možem

Sestavi H.D.	podjetje iz Loža	velika sibiriska reka	bivši član državne rep. v sloški (delu v Verigi)	pripadnik ilirov	domače žensko ime	Krutni oče	Thailand	obdobja	prebivalac sosednje republike	desni pritok Rena v ZRN	povojni slovenski srab. delavec (Marjan)
Traoavsko podjetje iz Celja											
Beograjska podjetje (naš kupec)							drobna umatanija snov za pagovor				
Vzhod		beograjski športni komentator vrsta padavine									
Iskrin TOZD											
Narodna osvobodilni odbor				Krajna Cresu	Jože Vahar	metilni alkohol pevec Monteno					
Igra z žogo							1. žrka janež		kiloliter	Vovk Peter Vanadij	
Šolsivo								sestavina v kruhu španija			
jezero (italijansko)					tovarna v zagrebu					čakovac iljušin	
Avstrija		povrstina mera podjetje iz Ribnice			gorški reševal. čoln tehnolog za toplota. odb.			VERIGA Lesce	hrvaški „Petrol“ spleti las		
Ne lačen				plod žitaric povečevalno steklo				apel ribiška vrvida			
Klada					irška feronična organizac.	slečen	Litij			Celje cvila šola	
vrsta sovjetskih avionov							knjiga zemljevidov numero				
Kovač Ernest		prebivalce Pirana Fosfor									21 žrka
zimzelena soba rastlina											Avstrija

SŽ VERIGA

TOZD

LESCE

Program kina Radovljica

od 2. 6. do 30. 6. 1982

LOV ZA IZGUBLJENIM ZAKLADOM
amer. barvni pustolovski film
2., 5. in 7. 6. ob 20. uri,
6. 6. ob 18. uri

SMARAGDNI LED
angl. barv. pustolov. film
18., 20. in 22. 6. ob 20. uri

RUDARJEVA HČER
ameriški barvni film
3., 6. in 9. 6. ob 20. uri

BRUCE LEE MI TE OBČUDUJEMO
hongkonški barv. karate film
19. 6. ob 18. uri, 21. 6.
ob 20. uri

NEUSTRAŠNI MINI MORIS
angleški barvni zab. film
4., 8. in 10. 6. ob 20. uri

ŠERIF IZ VSEMIRJA
ital. barv. akcijski film
19. in 23. 6. ob 20. uri,
20. 6. ob 18. uri

TIGROVA JEZA
hongkonški barv. karate film
5. 6. ob 18. uri, 11. 6. ob 20. uri

SENCE ENEGA LETA
franc. barv. erotični film
24. in 27. 6. ob 20. uri

PLAZ
ameriški barvni film
12. 6. ob 18. uri, 13. 6. ob
20. uri

ROBIN HOOD NIKOLI NE UMRE
španski barv. pustolov. film
26. 6. ob 18. uri, 30. 6.
ob 20. uri

LULU
ital.-franc.-nemška barvna
erotična drama
12., 14. in 16. 6. ob 20. uri

ATLANTIC CITY
ameriški barvni film
26. in 29. 6. ob 20. uri,
27. 6. ob 18. uri

KRČ GROZE
amer. barv. fantastični film
13. 6. ob 18. uri, 15. in 17. 6.
ob 20. uri

LOVEC NA JELENE
ameriški barvni film
28. 6. ob 20. uri

Za nagradno križanko, ki je bila objavljena v prejšnji številki, so bili izžrebani naslednji reševalci:

prva nagrada 170 din Jože Hozjan, druga 110 din Branko Barber in Jana Štular, tretja 80 din Marjan Janškovec in Milena Vovk.

Rešitev današnje križanke pošljite do 5. junija 1982.

Zima v pogorju Mt. Blanca

Ob štrih zjutraj polno naložena stoenka, moj soplezalec Mirko in jaz kot šofer odrinemo na dolgo potovanje proti francoskim Alpam v upanju, da bo najina »limuzina« uspešno prestala potovanje.

Na mejnem prehodu v Ratežah zmotiva carinika pri zaslužnem spanju, zato naju ni preveč vesel, toliko bolj zadovoljna pa sva midva, ker ga zaradi tega niti ne zanima, kaj imava s seboj, in se naju odkriža po najkrajšem postopku. Tudi z italijanskim karabinerjem ni problemov, ker mu že nekaj metrov pred njim pomolim skozi okno »zeleno karto«. Kmalu zapustiva tudi »slavni« Trbiž ter zavijeva proti Udinam, kjer se začne avtocesta, ki jo bova zapustila šele na skrajnem severozahodu Italije, pri Aosti.

Stoenka hlastno požira kilometre in tudi bencin, saj je od doma do najinega končnega cilja kar 850 kilometrov. Razen nekaj močnih naličkov, ki naju presenetijo med Milanom in Aosto, mine vožnja hitro in brez zapletov, tako da opoldne že zapeljeva v Aosto, kjer je konec avtoceste.

Tu se začnja slikovita istoimenska dolina, ki pa je tokrat pokrita s težkimi oblaki, ki segajo skoraj do ceste. Sam sem zaradi tega precej slabe volje, saj, če so ti oblaki v gorah nasuli kaj novega snega, potem nimava nekaj časa kaj iskati v strmih stenah okoli Mt. Blan-

ca. Še posebej sem jezen zato, ker je to že moje tretje potovanje pozimi v francoske Alpe, vendar tako prvič kot drugič nisem imel sreče, zato sem se skoraj zaklel, da še enkrat ne bom prišel v Francijo zaman.

In sedaj spet to prekleto vreme! Ko se pripeljeva v Courmayeur, majhno mestece tik pod Mt. Blancom, se prvič oblaki nekoliko razgrnejo. »Morda pa je na oni strani le boljše vreme,« si mislim. Upam, da je res. Končno sva na italijansko-francoski meji. Francozi so v zadnjem času poosttrili postopek za vstop v državo. Šele potem, ko izpolniva potrebne formularje in dokaževa, da imava s seboj dovolj denarja, naju spustijo naprej. Odštejeva še dvanajst tisoč lir za dvanajst kilometrov dolg predor pod Mt. Blancom in pot v Chamonix nama je odprta. Ko iz zakajenega predora pripeljeva v Chamonix, obsijan s soncem, se nama kar samo od sebe smeji.

Naprej greva v menjalnico zamenjat nekaj denarja. Tu doživiva prvo neprijetno presenečenje, za en frank je treba odšteti kar deset dinarjev, oziroma celega starega tisočaka. To pa v primerjavi s poletjem, ko je bil frank vreden le slabih sedem dinarjev, bistveno podraži vse stvari tu v Chamonixu.

Drugo neprijetno presenečenje doživiva, ko se greva pozanimat za prenočišče. Cene so takšne, da bi z najinim denar-

jem le malo časa ležala v toplih posteljah, ali pa bi se morala odpovedati vsaj vsem nakupom opreme, ki bi jo rada obnovila. Na srečo sva vzela s seboj od doma tudi šotor, ki bo kot kaže še najbolj poceni. V gozdu, kjer sicer taborimo poleti, odkrijeva pod košato smreko ravno toliko kopnega sveta, da lahko postaviva najin šotorček.

Drugo jutro greva že zgodaj v mesto. Najprej se zglašiva na vodniškem uradu, kjer prijavi va vzpon, ki ga imava namen opraviti. V primeru, če se ne vrneva ob datumu, ki ga sama določiva, naju bodo takoj pričeli iskati reševalci s helikopterjem. Potem v športnih trgovinah, ki jih je v Chamonixu na pretek, nakupiva nekaj manjkajoče opreme, nato pa se z avtomobilom odpeljeva v vasico Argentiere. Tu se ustavi va na parkirnem prostoru pri spodnji postaji žičnice na Grand Montets.

Pripraviti se morava na vzpon. Nahrbtnika se neusmiljeno polnita z vsemi potrebnimi rekviziti, in ko sta pripravljena, imata kar spoštljivo težo. Ob desetih dopoldne Mirko kupi karte za gondolo, kar pa še ne pomeni, da se lahko takoj odpeljeva. Poleg karte dobiva še številko gondole, s katero se bova lahko odpeljala. Smučišča, ki so speljana z Grand Montetsa, so najlepša v Chamoniški dolini in tudi najbolj obiskana še posebno sedaj, ko je smučarska

Pogled na jugovzhodno steno Mt. Blanca

sezona na višku in se kar tare smučarjev, čeprav tega na prvi pogled niti ni opaziti.

Ne preostane nama drugega kot čakati. Sonce prijetno pipeka s popolnoma jasnega neba in ta neplanirani prosti čas izkoristiva za sončenje. Šele ob dveh popoldne po zvočniku napove številko gondole, ki jo imava. Hitro sva na srednji postaji, kjer pa se čakanje prične znova, le da je tokrat precej krajše. Med množico mordenih smučarjev se počutiva kar nekaj neprijetno in prav vesela sva, ko na vrhu lahko zapustiva smučišče in jo sama mahneva v svet ledenikov in strmih sten.

Najprej se spustiva nekaj sto višinskih metrov na plato ledenika Argentiere. Sneg je skorjast in se pod najino težo

predira. Zato si na čevlje natakneva krplice. Z njimi je hoja lažja in hitrejša. Ledenik se polagoma vzdiguje. Bližava se planinski koči, ki leži tik nad ledenikom, in sicer v južnem pobočju morene. Na najino presenečenje je vhod v kočo odprt. V notranjosti pa sta odprti dve sobi in jedilnica. To je za naju, ki sva računala na prenočevanje pod milim nebom, pravo udobje.

V koči je že nekaj alpinistov in turnih smučarjev. Čas do večera izkoristiva za pripravo večerje. Po večerji, ko je zunaj že trda tema, greva še enkrat ven pogledat za vreme. Nebo je posuto z neštetiimi zvezdami. Pomirjena se vrneva v kočjo in polna optimizma trdno zaspi va.

Zvone Andrejčič
(Se nadaljuje)

VERIGA je glasilo delovne organizacije Slovenske železarne — Veriga, n. sol. o., Lesce. Izhaja enkrat mesečno. Ureja uredniški odbor: Zdenka Arh, Božena Vidic, Dora Tonejc, Marjan Stiperski in Mitja Torkar. Odgovorni urednik Mitja Torkar. Glasilo je po 7. točki 36. člena Zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu (Uradni list SFRJ, št. 33/72) in mnenju sekretariata za informiranje SRS prosto plačila prometnega davka. — Tiska Tiskarna Ljubljana